

Onze Hogepriester

Dit boekje mag niet worden verkocht.
Het is een kosteloze publicatie, uitgegeven in het algemeen belang
door de Wereldwijde Kerk van God.

©2002, Worldwide Church of God
Alle rechten voorbehouden

Inhoud

Hoofdstuk 1	4
Priester naar de ordening van Melchisedek	4
Een studie over Hebrëen 7.	4
Een priester zonder geslachtsregister	4
Groter dan Levi	6
Nieuw priesterschap betekent een nieuwe wet	8
Bevestigd met een eed	10
Hoofdstuk 2	12
De onovertroffen bediening van Jezus	12
Een studie van Hebrëen 7:26 tot 8:13.	12
Precies wat wij nodig hebben	13
Een hogere bediening	14
Voorzegg in de Schrift	17
Hoofdstuk 3	20
Het volmaakte offer	20
Een studie van Hebrëen 9.	20
De Tabernakel	20
Wat de rituelen niet konden	21
Het werk van Christus in de hemel	22
Verbond bepaald door bloed	24
Het beslissende offer	26
Hoofdstuk 4	28
Volmaakte resultaten	28
Een studie van Hebrëen 10.	28
De wet was niet afdoende	28
Christus is het antwoord	31
Voor eeuwig volmaakt	34
Praktische aansporingen	38

Hoofdstuk 1

Priester naar de ordening van Melchisedek

Een studie over Hebrëen 7.

In het nieuwe Testament wordt het Oude Testament vaak aangehaald. Een van de meest aangehaalde verzen uit het Oude Testament is wel Psalm 110:1: "Aldus luidt het woord des Heren tot mijn Here: Zet u aan mijn rechterhand, totdat Ik uw vijanden gelegd heb als een voetbank voor uw voeten." Het evangelie maakt duidelijk dat Jezus dit vers aanhaalde als een bijbeltekst over de Messias.

Wanneer we deze psalm verder lezen komen we aan vers 4, dat een gedachte weergeeft die nergens anders in het Oude Testament is terug te vinden. Deze Here zal een priester zijn - geen Levitische priester, maar een andere soort priester.

Het boek Hebrëen vertelt ons dat ook dit vers uit de psalm, over Jezus gaat. Het vers wordt in hoofdstuk 5 van Hebrëen kort aangehaald, en dan weer aan het einde van hoofdstuk 6, en het zegt dat Jezus "Hogepriester is geworden naar de ordening van Melchisedek." Hoofdstuk 7 legt dit dan vervolgens in nadere bijzonderheden uit.

Een priester zonder geslachtsregister

Hoofdstuk 7 begint met een korte samenvatting van het verhaal uit Genesis 14: "Want deze Melchisedek, koning van Salem, priester van de allerhoogste God, die Abraham bij zijn terugkeer na het verslaan van de koningen

tegemoet kwam en hem zegende, aan wie ook Abraham een tiende van alles gegeven heeft, is vooreerst, volgens de uitlegging (van zijn naam): koning der gerechtigheid, vervolgens ook: koning van Salem, dat is: koning des vredes" (Hebr. 7:1-2).

Allereerst wordt hier de ongebruikelijke naam Melchisedek nader verklaard. Het Hebreeuwse woord *melek* betekent koning, en *tsedek* betekent gerechtigheid, dus betekent de naam "koning der gerechtigheid." En omdat *shalom* [Salem] vrede betekent, was hij ook de "koning des vredes" (vers 2). Deze titels zijn belangrijk want Melchisedek is een voorafschaduwing van Jezus Christus.

Dan wordt ons verteld dat Melchisedek was "zonder vader, zonder moeder, zonder geslachtsregister, zonder begin van dagen of einde des levens, en, aan de Zoon van God gelijkgesteld, voor altoos priester blijft" (vers 3).

Vanuit de grammatica wordt hier niet duidelijk of Melchisedek in alles gelijk is aan de Zoon, of alleen ten aanzien van het voor altijd priester blijven. Wij weten dat Jezus een Vader, een moeder, en een geslachtsregister had, geboren werd en gestorven is, en dat Hij in deze opzichten anders was. De Bijbel zegt niet dat Melchisedek de Zoon van God was - alleen maar dat hij aan de Zoon "gelijkgesteld" was. Uit Hebr. 1:1-2 kunnen we lezen dat de Zoon van God niet tot de aartsvaderen heeft gesproken [dat deden de profeten].

Maar Melchisedek had geen ouders, die in de bijbel worden genoemd. Zijn positie als priester hing niet af van zijn ouders, of van zijn geslachtsregister (dit in tegenstelling tot die van de Levitische priesters). Zijn priesterschap was van een ander soort, van een andere orde. De

bijbel zegt eveneens niets over zijn geboorte of dood (dit in tegenstelling tot de aartsvaders; hun gegevens zijn zorgvuldig vastgelegd). Hij schiep geen dynastie van priesters, die stierven en het priesterschap doorgaven aan een zoon.

We zouden [in de taal van nu] kunnen zeggen dat hij uit het niets te voorschijn kwam en daarna weer verdween. Toch blijft hij bekend als priester zelfs vandaag. "Hij blijft priester voor altijd ... er wordt van hem getuigd, dat hij leeft" (verzen 3, 8). (Eenzelfde gedachte kan worden gevonden in Luk. 20:37-38 - de aartsvaderen behoren "tot de levenden"). Deze geheimzinnige Melchisedek is het prototype van Jezus Christus.

Psalm 110 heeft voorzeggd dat de Here op dezelfde wijze priester zou zijn: niet op grond van een geslachtsregister, maar op grond van een bijzondere aanstelling. Deze ordening van priesters [dit priesterschap] was in diverse opzichten van belang:

- 1) zij was belangrijker dan het Levitische priesterschap,
- 2) zij hield in dat het Levitische priesterschap tijdelijk was en
- 3) de nieuwe ordening zou eeuwigdurend zijn.

Groter dan Levi

Alhoewel er weinig bekend is over Melchisedek, kunnen wij merken dat hij erg belangrijk was. Abraham gaf hem 10 procent van de oorlogsbuit (vers 4). Het oude verbond verlangde van de Israëlieten dat zij 10 procent aan de Levieten gaven, maar Abraham gaf 10 procent aan Melchisedek ook al was Melchisedek geen Leviet (verzen

5-6). Hij werd geëerd als priester voordat Levi zelfs maar geboren was.

Hieruit ontwerpt de schrijver een hypothetische bewijs: "Ja, om zo te zeggen, is zelfs Levi, die tienden heft, door Abraham aan het tiendrecht (van een ander) onderworpen, want hij was nog in de lendenen van zijn vader, toen Melchisedek deze tegemoet kwam" (verzen 9-10). De schrijver weet dat Levi in werkelijkheid natuurlijk geen tienden aan Melchisedek betaalde, maar symbolisch gezien [symbolisch redenerend] deed hij dat wel. Het punt is dat Abraham groter is dan Levi, omdat Abraham de voorvader van Levi is, en Melchisedek groter is dan Abraham, omdat Abraham tienden aan hem betaalde, en dus is Melchisedek groter dan Levi.

De verzen 6-7 benadrukken de grootheid van Melchisedek: Hij ontving niet alleen een tiende, maar hij zegende Abraham ook. "Nu is het onwedersprekelijk, dat het mindere door het meerdere wordt gezegend" (vers 7). Abraham is de mindere van de beide personen - maar waar het werkelijk om gaat is de vergelijking die wordt gemaakt met Levi.

Aangezien Melchisedek groter is dan Abraham, is hij ook groter dan Levi, en - van groot belang in het boek Hebreëën - zijn priesterschap is belangrijker dan het Levitische priesterschap. De Levitische priesters sterven, maar Jezus is priester geworden voor eeuwig naar de ordening van Melchisedek, een priesterschap dat belangrijker is voor ons behoud.

Nieuw priesterschap betekent een nieuwe wet

Vervolgens merkt de schrijver op dat, "Indien nu het Levitische priesterschap het volmaakte gebracht had, immers, *daaronder heeft het volk de wet ontvangen* - waarom was het dan nog nodig, dat een andere priester naar de ordening van Melchisedek opstond, van wie niet gezegd werd, dat hij naar de ordening van Aäron is?" (vers 11).

Merk op dat in het midden van vers 11 staat, dat de wet werd ontvangen op basis van het priesterschap. De wet was ontworpen met in het achterhoofd het Levitische priesterschap - de wet en het priesterschap gingen hand in hand. Maar noch de wet noch het priesterschap konden de mens tot volmaaktheid brengen. Daarom sprak Psalm 110 van een ander priesterschap.

De nakomelingen van Aäron zouden worden vervangen door een beter priesterschap, een betere priester - en dat heeft enorme gevolgen: "Want uit een verandering van priesterschap volgt noodzakelijk ook een verandering van wet" (vers 12). Welke wet wordt veranderd? De wet die zegt dat alleen Leviëten priesters konden zijn. Welke wet zegt dat? Het oude verbond. Dit zal wat verderop in dit hoofdstuk en in de volgende hoofdstukken duidelijker worden.

Maar eerst wil de schrijver enkele basisfeiten duidelijk maken. "Want Hij, van wie aldus wordt gesproken, heeft behoord tot een andere stam, waaruit niemand met het altaar te doen had" (vers 13). Wij hebben het over Jezus, van wie wordt gezegd dat Hij een priester is naar de ordening van Melchisedek - maar Jezus was geen Leviëter. Hij behoorde tot de stam van Juda, en niemand van die

stam was ooit een priester, en Mozes gaf aan niemand van de stam van Juda toestemming om priester te zijn (vers 14).

"En nog veel duidelijker wordt het," - d.w.z. dat de wet is veranderd - "als naar het evenbeeld van Melchisedek een andere priester opstaat, die dit niet geworden is krachtens een wet met een voorschrift betreffende vleeselijke (afkomst), maar krachtens een onvernietigbaar leven" (verzen 15-16).

Jezus werd als priester aangesteld niet op grond van een wet die de nadruk legt op geslachtsregisters, maar omdat Hij voor eeuwig leeft aan de rechterhand van God. Alleen al uit dit gegeven is af te leiden dat de wet van Mozes niet langer van kracht is.

"Want een vroeger voorschrift wordt wel afgeschaft, als het zonder kracht en nut is, - immers de wet heeft in geen enkel opzicht het volmaakte gebracht - maar thans wordt een betere hoop gewekt, waardoor wij nader tot God komen" (verzen 18-19). De wet die het priesterschap beperkte tot de Leviëten was ineffectief [leidde niet tot het doel].

Hoe veel werd "afgeschaft"? In ieder geval de voorschriften die het priesterschap beperkten. Maar niemand verwachtte trouwens dat die beperking volmaaktheid zou opleveren. Er zijn meer zaken bij betrokken dan dit ene voorschrift. Het is "de wet" als geheel die hier ter discussie staat. De wet van Mozes had niet de kracht om iemand te vervolmaken. Het beste dat het oude verbond kon aanbieden was niet goed genoeg.

In plaats van de wet, wordt ons een betere hoop gegeven, en omdat wij iets beters hebben dan de wet, kunnen wij nu tot God naderen op een wijze die niet mogelijk was onder de wet van Mozes.

Bevestigd met een eed

De schrijver gebruikt dan een klein detail uit Psalm 110 om het belang van Jezus' aanstelling tot priester te benadrukken. God zelf legt een eed af om Jezus aan te stellen tot hogepriester (vers 20). De nakomelingen van Aäron werden priester zonder dat er een eed aan te pas kwam, maar Jezus werd priester door een bijzondere eed.

Het oude verbond werd door God gegeven, maar hier zijn nieuwe woorden van God - niet zomaar een eed, maar ook een belofte van blijvendheid: "De Here heeft gezworen en het zal Hem niet berouwen: 'Gij zijt priester in eeuwigheid' " (vers 21). Het oude priesterschap is achterhaald. Het oude voorschrift werd terzijde geschoven. Een nieuwe en betere hoop wordt gegeven om mensen tot een volmaaktheid te brengen die de wet niet kon geven.

"Door deze eed is Jezus ook van een beter verbond borg geworden" (vers 22). Hier wordt het woord verbond, bijna terloops, voor het eerst in deze brief gebruikt. In de volgende drie hoofdstukken zal dit woord nader worden besproken, maar zelfs hier wordt er al op geduid dat het een vervanging is voor de geringere, ineffectieve wet van Mozes. De discussie gaat niet enkel over een ondergeschikt priesterlijk voorschrift, maar over een verbond met vele wetten.

De schrijver vergelijkt dan de sterfelijkheid van de Levitische priesters met de onsterfelijkheid van Jezus Christus: "En zij zijn in groter getale priester geworden, omdat zij door de dood verhinderd werden het te blijven, doch Hij heeft, juist doordat Hij in eeuwigheid blijft, een priesterschap, dat op geen ander kan overgaan" (verzen 23-24). Dus het feit dat er veel Levitische priesters waren is werkelijk een teken van hun zwakheid, niet van hun effectiviteit. Het geslachtsregister dat hen in hun rol moest bevestigen getuigde tevens van de zwakte van het gehele systeem. Elke hogepriester bezat de functie slechts tijdelijk, en het gehele priesterschap zelf was tijdelijk.

Jezus, daarentegen, zal omdat Hij eeuwig leeft, voor eeuwig onze Hogepriester blijven, omdat Zijn priesterschap ons op effectieve wijze naar volmaaktheid leidt: "Daarom kan Hij ook volkomen behouden, wie door Hem tot God gaan, daar Hij altijd leeft om voor hen te pleiten" (vers 25).

"Zo'n hogepriester hebben wij ook nodig," legt de schrijver uit (vers 26). Jezus is precies wat wij nodig hebben. Hij was mens, en kent dus onze noden (2:14-18), en nu is hij in de hemel, bekleed met macht, zodat Hij op effectieve wijze onze voorspraak kan zijn. Wij kunnen er daarom zeker van zijn dat wij door Hem tot God kunnen naderen (4:14-16). Hij geeft ons toegang tot God op een wijze waarvan de Levitische priesters slechts een symbool konden zijn.

Hoofdstuk 2

De onovertroffen bediening van Jezus

Een studie van Hebreëen 7:26 tot 8:13.

Het Nieuwe Testament zegt ons dat Jezus onze Voor-spraak, Middelaar, Verlosser en Koning is. Alleen in het boek Hebreëen wordt gezegd dat Hij onze Hogepriester is.

Dit unieke denkbeeld is de centrale boodschap van de Hebreëen brief, de kerngedachte waaruit de andere voortkomen. Het priesterschap is het doel waartoe Jezus mens is geworden (2:17); Zijn priesterschap is de reden waarom wij vast moeten blijven houden aan ons geloof (4:14); en het bewijs dat het oude verbond terzijde is geschoven (7:12).

Jezus staat borg voor een beter verbond, voor een betere relatie met God. En omdat Hij voor eeuwig leeft aan de rechterhand van God, "is Hij in staat diegenen die door Hem tot God komen volledig te behouden" (7:25).

De priesters van het oude verbond konden niemand behouden, maar Jezus is volledig doeltreffend in hetgeen zij slechts konden uitbeelden. Jezus doet dat niet door zichzelf toe te voegen aan het oude verbond, maar door het oude zo volledig te vervullen dat het oude onnodig wordt. Hij schuift het oude verbond terzijde, en vervangt het door een beter verbond (7:22).

Als wij Jezus hebben, hebben wij het oude verbond niet nodig. De gebruiken die onder het oude verbond stonden voorgeschreven (besnijdenis, diverse rituelen, sab-

batten en feesten) hebben voor de christen geen geestelijke waarde. Wij hebben alleen Jezus nodig.

Precies wat wij nodig hebben

"Immers, zulk een hogepriester hadden wij ook nodig: heilig, zonder schuld of smet, gescheiden van de zondaren en boven de hemelen verheven; die niet, gelijk de hogepriesters, van dag tot dag eerst offers voor zijn eigen zonden behoeft te brengen en daarna voor die van het volk, want dit laatste heeft Hij eens voor altijd gedaan, toen Hij Zichzelf ten offer bracht" (vs. 26-27).

De oudtestamentische priesters moesten elke dag zondoffers brengen, en lieten daarmee zien dat de uiteindelijke oplossing nog niet was gekomen. Maar Jezus was zo afdoende dat een éénmalig offer voldoende was. Dat behoefde niet te worden herhaald.

De Levitische priesters moesten offers brengen voor hun eigen zonden, maar Jezus niet, omdat Hij zonder zonden was. Toen Hij zichzelf offerde, was dat niet voor zichzelf, maar voor alle andere mensen. Hij was het soort offer dat wij echt nodig hadden - zonder onvolkomenheden, zelfs geschikt voor de heiligste plaats in de hemel.

Het oude verbond stelde onvolmaakte mannen aan als priesters (7:28), maar God beloofde een andere priester aan te stellen, een priester voor eeuwig - wat inhoudt dat het iemand is die in zichzelf volmaakt is en volmaakt in zijn werk (Psalm 110:4).

"De hoofdzaak van hetgeen wij bespreken is het volgende," zo vervolgt de brief (8:1), en vestigt daarmee de aandacht op de hoofdzaak. Na zeven hoofdstukken, volgt

hier wat wij goed voor ogen moeten houden: "*Wij hebben zulk een hogepriester.*" Wat mensen nodig hebben, wat God heeft beloofd, is uiteindelijk gekomen. Wij hebben de priester die in staat is ons volkomen te behouden. Wij moeten onze gedachten op Hem richten, ons aan Hem vasthouden en vertrouwen hebben in Hem.

Hij is niet alleen onze priester omdat Hij eeuwig leeft, maar omdat hij verheven is tot een positie van koninklijke en geestelijke macht: Hij "is gezeten ter rechterzijde van de troon der majesteit in de hemelen, de dienst verrichtende in het heiligdom, in de ware tabernakel, die de Here opgericht heeft, en niet een mens" (8:1-2).

Wat de aardse tabernakels en priesters slechts konden afbeelden, dat is wat Jezus Christus is. Hij is de werkelijkheid voor altijd en niet een tijdelijke nabootsing.

Een hogere bediening

De schrijver sloot zeven hoofdstukken af met een eenvoudige samenvatting: Jezus is onze Hogepriester. Hoe verder? De brief gaat van hieruit verder met het bespreken van het werk van een priester.

"Want iedere hogepriester treedt op om gaven en offers te brengen, en om die reden was het noodzakelijk, dat ook deze iets had om te offeren" (8:3). Wat offerde Jezus? De schrijver heeft het ons in 7:27 al verteld, en hij zal daar nader op ingaan in hoofdstuk 9, maar hier noemt hij het maar kort. Hij wil namelijk eerst voorbereidingen treffen voor hoofdstuk 9 door de tabernakel te bespreken.

Indien Jezus op aarde zou zijn, zo merkt hij op, dan "zou Hij niet eens priester wezen, daar er (hier reeds) zijn om volgens de wet de gaven te offeren" (8:4). De aardse rituelen werden al verricht. Het werk in de tempel werd verricht door de Levitische priesters, zoals de wet dat vereiste. Daar verrichtte Jezus Zijn werk niet. Maar de aardse tempel leert ons wel wat over het priesterwerk van Jezus.

De tabernakel van Mozes, en later de tempel, was "een afbeelding en een schaduw van het hemelse." Het is daarom belangrijk, "blijkens de waarschuwing, die Mozes ontving, toen hij de tabernakel zou gereedmaken: 'Zie toe, zegt Hij immers, dat gij alles maakt naar het voorbeeld, dat u getoond werd op de berg'" (8:5).

De schrijver haalt Exodus 25:40 aan om aan te tonen dat de wereldse tabernakel een afbeelding [een kopie] was en niet de werkelijkheid. De Levitische priesters dienden in een afbeelding, en de rituelen die zij verrichtten waren ook afbeeldingen, en niet de geestelijke werkelijkheden.

"Nu echter heeft Hij een zoveel verhevener dienst verkregen, als Hij de middelaar is van een beter verbond, waarvan de rechtskracht op betere beloften berust" (8:6). Net zoals het hemelse heiligdom verhevener is dan het aardse, zo is ook Jezus' priesterbediening verhevener dan de Levitische, en derhalve is het nieuwe verbond beter dan het oude.

Hoe veel beter? De tabernakel was slechts een afbeelding, een goedkope nabootsing, vergeleken met de hemelse werkelijkheid. Zo was ook het Levitische priesterschap, hoewel een goddelijk instelling, slechts een na-

bootsing van een hemelse werkelijkheid, vervuld door Jezus Christus.

Hoe waarheidsgetrouw is de afbeelding? De Leviëten kenden heel veel verschillende rituelen: water rituelen, graan rituelen, speciale kleding, handbewegingen, het slachten en het vrijlaten van dieren. Al deze rituelen werden vervuld en terzijde geschoven door het werk van Jezus Christus.

We zien geen exacte overeenkomst voor elk detail, maar dat is ook niet nodig. We kunnen niet volhouden dat het geestelijke precies gelijk is aan het fysieke. We verwachten ook niet dat het hemelse heiligdom wollen en linnen gordijnen heeft, bronzen wasvaten, kozijnen van acacia-hout en rode huiden van rammen. Sterker nog, het heeft helemaal geen gordijnen, kozijnen en huiden nodig. Dat zijn slechts fysieke dingen, die overeenkomen met een geestelijke werkelijkheid.

Jezus' priesterwerk is veel beter dan dat van het oude priesterschap - kwalitatief, niet kwantitatief. Het werk dat Hij één keer deed, was beter dan de miljoenen rituelen verricht door de Leviëten. Het werk van Christus is zo veel verhevener dat het niet behoefde te worden herhaald. Het was een ander soort priesterschap. We zullen dus belangrijke verschillen mogen verwachten tussen de geestelijke werkelijkheden en de aardse afbeeldingen ervan.

Evenzo zullen we mogen verwachten dat het nieuwe verbond in kwaliteit verschilt van het verouderde verbond. Net zoals elk ritueel terzijde geschoven is, geldt dat ook voor elk onderdeel van de wet. In sommige gevallen kunnen wij zien hoe het nieuwe verbond een oude

wet verandert of verduidelijkt, maar in andere gevallen zien wij wetten verdwijnen zonder dat er iets anders voor in de plaats komt.

Het nieuwe is zoveel beter dan het oude, als de hemel verwijderd is van de aarde. Het oude verbond beloofde een lang leven in het land Israël; het nieuwe verbond belooft eeuwig leven met God. Het is een heel ander soort verbond.

Voorzegd in de Schrift

De schrijver van Hebreeën laat graag zien dat de oudtestamentische Schrift aanwijzingen bevat over de ingrijpende veranderingen die door Christus werden gebracht. Er zijn aanwijzingen over een toekomstige "rust", aanwijzingen over een toekomstig priesterschap, aanwijzingen over een geestelijke werkelijkheid die de rituelen terzijde zal schuiven.

Hij laat nu zien dat er ook een verandering van verbond was voorzegd. "Want indien dat eerste [verbond] onberispelijk ware geweest, zou er geen plaats gezocht zijn voor een tweede" (8:7). Het feit dat er een nieuw verbond was voorzegd, houdt in dat er iets niet goed was met het verbond van de Sinai.

"Want God berispt hen" (8:8), maar het is ook juist om te zeggen dat er iets verkeerd was met het verbond. De schrijver heeft al gezegd dat het oude verbond niemand volmaakt kon maken (7:11, 19). Het kon wel wijzen op volmaaktheid, maar het kon die niet geven. Vele Joden dachten dat het goed genoeg was, maar dat was niet het geval, en daarom voorzei God een nieuw verbond:

"Zie, er komen dagen, spreekt de Here, dat Ik voor het huis Israëls en het huis Juda een nieuw verbond tot stand zal brengen" (8:8). Dit is een aanhaling uit Jer. 31:31, die een van de vele profetieën bevat van een nieuwe relatie tussen God en de mensen. De profeet beschrijft haar als een nieuwe geest, een nieuw hart, een verbond van vrede, een altoos durende verbond. Dit verbond zou worden gemaakt met de Israëlieten, maar zou ook openstaan voor de heidenen.

"Het zal niet zijn zoals het verbond, dat Ik met hun vaders maakte ten dage, dat Ik hen bij de hand nam om hen uit het land Egypte te leiden, want zij hebben zich niet gehouden aan mijn verbonden en Ik heb Mij niet meer om hen bekommerd, spreekt de Here" (8:9). Omdat de Israëlieten het oude verbond verbraken, zal het nieuwe verbond anders zijn.

"Want dit is het verbond, waarmee Ik Mij verbinden zal aan het huis Israëls na die dagen, spreekt de Here: Ik zal mijn wetten in hun verstand leggen, en Ik zal die in hun harten schrijven, en Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn" (8:10). Het is duidelijk dat de Israëlieten iets van Gods wet in hun gedachten hadden, en vaak wilden zij er aan gehoorzamen. Maar deze profetie houdt in dat het nieuwe verbond een ander niveau van verinnerlijking zal hebben. De relatie zal zijn gebaseerd op houding en niet op rituelen.

"En niet langer zullen zij een ieder zijn medeburger, en een ieder zijn broeder leren, zeggende: Ken de Here, want allen zullen zij Mij kennen, van de kleinste tot de grootste onder hen" (8:11). Alle mensen zullen dezelfde toegang tot God hebben; niet langer zal een stam een speciale status hebben. De profetie van Jeremia geeft

niet alle bijzonderheden weer, maar hier ligt de kiem van een heel ander verbond.

"Want Ik zal genadig zijn over hun ongerechtigheden, en hun zonden zal Ik niet meer gedenken" (8:12). Het verbond voorzegt geen volmaakte mensen - het voorzegt volmaakte vergeving, een vergeving die beschikbaar is voor iedereen op grond van Gods genade, zonder enige priesters of rituelen.

Deze profetie houdt in dat het oude verbond niet afdoende was en spoedig zou worden vervangen. "Als Hij spreekt van een nieuw (verbond), heeft Hij daarmee het eerste voor verouderd verklaard. En wat verouderd en verjaart, is niet ver van verdwijning" (8:13).

Zelfs in de dagen van Jeremia was het oude verbond ten dode opgeschreven. De geschiedenis van Israël had al aangetoond dat dit verbond de mensen niet tot volmaaktheid kon brengen. Het plan van God vereiste een nieuw verbond, een verbond van vergeving, een geestelijker verbond, een verbond met een volmaakte priester, die een volmaakt offer bracht voor alle zonden. Dat is het onderwerp van het volgende hoofdstuk (Hebr.9).

Hoofdstuk 3

Het volmaakte offer

Een studie van Hebrëen 9.

Het boek Hebrëen zegt ons dat Jezus Christus de Middelaar is van een beter verbond. Hij heeft een beter priesterschap en een betere bediening dan de Levitische priesters (8:6). Hoofdstuk 9 beschrijft vervolgens in meer bijzonderheden de betere priesterlijke bediening van onze Verlosser.

De Tabernakel

Eerst wordt het ritueel uit het oude verbond beschreven: "Nu had ook wel het eerste (verbond) bepalingen voor de eredienst en een heiligdom voor deze wereld" (9:1). De schrijver schrijft niet over de verbonden gemaakt met Noach en Abraham, hoewel zij zelfs eerder kwamen. Met "eerste" bedoelt hij echter het verbond gesloten bij de Sinai, omdat dit het verbond is dat door Jezus' nieuwe verbond wordt vervangen. Het verbond van de Sinai bevatte wetten over de wijze waarop de mensen God konden benaderen.

"Want er was een tent ingericht, de voorste, waarin de kandelaar en de tafel met de toonbroden stonden; deze werd het heilige genoemd" (9:2; zie ook Ex. 25:23-40). De schrijver beschrijft eigenlijk de tabernakel en niet zozeer de tempel, wellicht omdat de tabernakel en zijn aankleding en rituelen goed bekend waren bij allen die de Torah lazen.

"Achter het tweede voorhangsel was een tent, genaamd het heilige der heiligen, met een gouden reukofferaltaar

en de ark des verbonds, rondom met goud overtrokken" (9:2-4; zie ook Ex. 25:10-22; 30:1-6).

"In deze ark bevonden zich een gouden kruik met het manna, de staf van Aäron, die gebloeid had, en de tafelen des verbonds. Daarboven waren de cherubs der heerlijkheid, die het verzoendeksel overschaduwden; hierover kunnen wij nu niet in bijzonderheden treden" (9:4-5; voor meer bijzonderheden zie Ex. 16:33-34; 25:18; Num. 17:10; Deut. 10:1-5).

Wat de rituelen niet konden

"Dit was dan aldus ingericht, en de priesters kwamen bij het vervullen van hun diensten voortdurend in de voorste tent, maar in de tweede alleen de hogepriester, eenmaal in het jaar, niet zonder bloed, dat hij offerde voor zichzelf en voor de zonden door het volk in onwetendheid bedreven" (9:6-7). De hogepriester betrad het Heilige der heilige alleen op de Verzoendag. Voordat hij binnenging, offerde hij een stier voor zijn eigen zonden, en later een geit voor het volk (Lev. 16:1-17).

Wat is de geestelijke betekenis van deze symboliek? "Daarmede gaf de Heilige Geest te kennen, dat de weg naar het heiligdom nog niet openlag, zolang de eerste tent nog bestond" (9:8). In de symboliek van de tabernakel hield dat in dat God dichtbij was, maar niet toegankelijk. De symboliek bevat een aanwijzing dat er een weg was om tot God te naderen, maar dat de weg nog niet was geopenbaard.

"Dit was een zinnebeeld voor de tegenwoordige tijd, in zoverre gaven en offers gebracht werden, die niet bij machte waren hem, die (God daarmede) dient, voor zijn

beseft te volmaken" (9:9). Ondanks de offers was het volk niet in staat om naar Gods troon te gaan, niet in staat om in Zijn nabijheid te komen. De rituelen konden het werk waarvan zij een afbeelding waren niet afmaken.

"Zij zijn met hun spijzen en dranken en onderscheiden wassingen slechts bepalingen voor het vlees, opgelegd tot de tijd van het herstel" (9:10). Rituelen zijn uiterlijke handelingen en zij kunnen het hart niet veranderen. Zij reinigen het bewustzijn niet. Zij waren slechts geldig totdat Christus kwam.

Onze schrijver somt niet alle verouderde verordeningen op. Het was voldoende om de Levitische rituelen te noemen. Maar wij kunnen de logica volgen om veel meer te zien. Uiterlijke rituelen zoals besnijdenis zijn niet langer vereist. Bijzonderheden betreffende de eredienst [aanbidding] zijn niet langer van kracht. Het gehele verbond is achterhaald.

Het werk van Christus in de hemel

Nu wordt ons, in contrast met de rituele werken van het oude verbond, verteld over de verhevener bediening van Christus: "Maar Christus, optredend als hogepriester der toekomstige goederen, is het heiligdom binnengegaan door de grotere en meer volmaakte tabernakel, welke niet met handen is gemaakt, dat wil zeggen, welke niet tot deze schepping behoort" (9:11). De betere zegeningen, zo herinnert ons de schrijver, zijn reeds begonnen. Wij hebben al vergeving en de directe toegang tot God gekregen, omdat Christus door het hemelse heiligdom is gegaan.

Jezus Christus ging de werkelijkheid binnen, niet de nabootsing [beeld, kopie], en Hij deed dat door een beter offer: "Hij is binnengegaan in het heiligdom en dat niet met het bloed van bokken en kalveren, maar met zijn eigen bloed eens voor altijd, waardoor Hij een eeuwige verlossing verwierf" (9:12).

Door voor ons te sterven, was de Zoon van God in staat ons eens en voor altijd te verlossen. Het was een perfect, zondeloos offer, aangeboden in het hemelse heiligdom, geheel afdoende, en hoefde nooit meer te worden gebracht. Dit in scherpe tegenstelling tot de Levitische rituelen, die voortdurend werden herhaald en de mensen toch niet dichter bij God brachten.

"Het bloed van bokken en stieren en de besprenging met de as der vaars op hen, die ritueel verontreinigd zijn, heiligt, zodat zij naar het vlees gereinigd worden" (9:13; zie Num. 19:1-22). Hier verwijst de schrijver naar de as van de vaars. Net zoals de andere rituelen, had dit ritueel onduidelijke bijzonderheden die niets te maken hadden met een persoonlijk bewustzijn.

Natuurlijk is Christus veel beter dan een vaars, en wij zouden mogen verwachten dat Zijn offer een beter soort reiniging bewerkt. "Hoeveel te meer zal het bloed van Christus, die door de eeuwige Geest Zichzelf als een smetteloos offer aan God gebracht heeft, ons bewustzijn reinigen van dode werken, om de levende God te dienen!" (9:14).

Hij bracht een volmaakt offer, bereidvrijwillig, en door geloof in Hem, reinigt dit ons innerlijk en stelt ons in staat God te aanbidden. Wij kunnen doen wat de hogepriester slechts symbolisch kon doen: wij kunnen in

volledig vertrouwen naar God toegaan. Wij zijn gewassen en gezuiverd door het bloed van Christus - al onze zonden zijn verwijderd. Indien een tot as verbrande vaars een Israëliet ritueel kon reinigen, kunnen wij er zeker van zijn dat het offer van Jezus meer dan voldoende voor ons is.

Aangezien Christus ons volledige vergeving schenkt, is Hij "de middelaar van een nieuw verbond" (9:15). Hij geeft ons een relatie met God op een volledig nieuwe grondslag - niet het oude verbond, maar het nieuwe verbond. En het gevolg is dat "zij die geroepen worden de beloofde eeuwige erfenis kunnen ontvangen."

Dit werd bereikt, zo herinnert de schrijver ons, omdat "Hij is gestorven als verzoening om hen te bevrijden van de zonden die begaan zijn onder het eerste verbond." Onder het eerste verbond werd de zonde door vele uiterlijke voorschriften scherp gedefinieerd. Christus bevrijdde ons daarvan. Hij vergeeft elke soort zonde, maar bevrijdt ons van de rituelen die zo belangrijk waren onder het oude verbond.

Verbond bepaald door bloed

Maar dit nieuwe verbond kon alleen worden verwezenlijkt door een beter offer - iets dat verhevener was dan dieren. De schrijver maakt dat duidelijk met een voorbeeld uit de juridische praktijk van die tijd. Hij gebruikt het voorbeeld van een testament, omdat het Griekse woord voor verbond ook testament kan betekenen. Het was een overeenkomst die alleen van kracht werd wanneer iemand stierf (9:16-17).

Het verbond van de Sinaï ging ook gepaard met de dood - met de dood van dieren (9:18-20; Ex. 24:5-8). De wet van Mozes vereiste bloed bij zijn reinigingsrituelen (9:21-22). Maar het is duidelijk, dat druppels bloed niets fysiek schoon maken. Wat de Israëlieten nodig hadden was een geestelijke reiniging - een verwijdering van geestelijke vervuiling, onvolmaaktheid, zonde, schuld en alles wat hen scheidde van God. Zij hadden vergeving nodig.

Fysiek bloed kan geestelijke werkelijkheden niet veranderen, en dieroffers kunnen de zonde niet verwijderen (10:4), maar het oude verbond schreef toch dieroffers voor om vergeving te krijgen (9:22). Net zoals de tabernakel zelf een afbeelding was van een hemelse werkelijkheid zo waren deze dieroffers een afbeelding van een dood, die doeltreffend zou zijn in het verwijderen van zonde.

De aardse tabernakel moest ritueel gezuiverd worden door dieroffers, maar het hemelse heiligdom vereiste een veel beter offer (9:23). De geestelijke barrière tussen God en de mensen vereiste een geestelijk offer - iemand met een volmaakt bewustzijn [geweten], volledig zonder zonde. Jezus had niets te maken met een fysieke, symbolische afbeelding van het ware (9:24). Hij werkte niet met uiterlijke rituelen. Integendeel, Hij had te maken met het werkelijke geestelijke probleem, en Hij deed Zijn werk in de hemel. Het was een betere plaats, en een beter offer.

Mensen zijn zowel materie als geest; Christus' werk was zowel fysiek als geestelijk. Hij werd volledig mens, sterfelijk en fysiek, teneinde de mensen te kunnen verlossen. Maar Zijn verlossing moest ook op het geestelijke

niveau plaatsvinden: een bewustzijn dat niet was verontreinigd door zonde, een leven dat vrijwillig werd geofferd voor anderen, een wezen waardig om de hemel zelf binnen te kunnen gaan om een voorspraak te zijn voor de mensen. Hij offerde Zichzelf, zowel lichamelijk als geestelijk.

Jezus Christus verschijnt nu voor ons in de hemel om ons te helpen (9:24). Hij is de God-mens die de kloof tussen God en de mens overbrugt. Zijn werk is volledig afdoende - voor altoos. Eenmaal was voldoende, in tegenstelling tot het werk van de Levitische priesters, die dezelfde rituelen steeds weer moesten herhalen (9:25). Hierdoor liet de Heilige Geest zien dat hun werk niet afdoende was. Ware reiniging was alleen mogelijk door een beter offer, een betere priester, een beter verbond.

Het beslissende offer

Jezus ging niet naar de hemel om eindeloze rituelen te verrichten. Hij volgt het oude verbond niet na, omdat het oude verbond slechts tijdelijke plaatsvervangende (9:25). Jezus hoeft niet voor altijd te lijden om ons van de zonde te bevrijden (9:26). Hij gaf Zichzelf éénmalig, en dat was genoeg.

"Hij is eenmaal verschenen." Wanneer? "Bij de voleinding der eeuwen." Waarom? "Om door Zijn offer de zonde weg te doen" (9:26). Zelfs 1950 jaar geleden leefde de gelovigen in de "voleinding der eeuwen" - "in het laatste der dagen" (1:2). Het oude tijdperk was geleidelijk aan het verdwijnen; een nieuw tijdperk ving aan met Jezus Christus. De geestelijke wereld was radicaal anders. Het offer voor eens en altijd was volbracht.

Maar het verhaal is nog niet ten einde. Net zoals gewone mensen eenmaal leven [en sterven] en daarna weer zullen verschijnen voor het oordeel, zo is het ook met Christus. "En zoals het de mensen beschikt is, eenmaal te sterven en daarna het oordeel, zo zal ook Christus, nadat Hij Zich eenmaal geofferd heeft om veler zonden op Zich te nemen, ten tweeden male zonder zonde aanschouwd worden door hen, die Hem tot hun heil verwachten" (9:27-28).

Iedereen sterft voor zijn of haar eigen zonden, maar Jezus stierf voor anderen. Iedereen zal geoordeeld worden voor zijn of haar zonden, maar Jezus zal de Rechter zijn. Zijn dood nam de zonden weg van allen die in Hem geloven, en wanneer Hij wederkomt, zal Hij hun hun zonden niet voor de voeten werpen. Integendeel, Hij zal eeuwig behoud brengen voor allen die op Hem vertrouwen.

Hoofdstuk 4

Volmaakte resultaten

Een studie van Hebreeën 10.

Het boek Hebreeën heeft uitgelegd dat Jezus Christus de volmaakte priester en het volmaakte offer is. Hoofdstuk 10 sluit dit deel van het boek af door de volmaakte resultaten van Jezus' priesterlijke werk te bespreken.

De wet was niet afdoende

Vers 1 begint met een conclusie: "De wet is slechts een schaduw van de toekomstige goederen, niet de gestalte dier dingen zelf." Deze conclusie volgt op hoofdstuk 9, dat de rituelen schetste van de Levitische hogepriester en vaststelde dat Jezus het veel beter deed door een volmaakt offer (Zichzelf) in een volmaakte plaats (de hemel). De Levitische rituelen moesten steeds weer worden herhaald, maar Jezus' offer was volledig afdoende en hoefde derhalve niet weer opnieuw te worden gebracht.

Net zoals de tabernakel een afbeelding was van de ware heilige plaats in de hemel (8:5), zo waren ook de rituelen afbeeldingen of schaduwen van het werkelijke offer van Jezus Christus. De tabernakel en zijn rituelen (samengevat in het woord "wet") vertegenwoordigden goede dingen ['de toekomstige goederen'], maar konden ze niet teweeg brengen. De wet had het over reiniging en vergeving, maar kon niet reinigen of vergeven.

Zijn de "[toekomstige] goederen" al beschikbaar of zijn zij nog toekomstig? De grammatica van dit vers laat beide mogelijkheden open, maar in Hebreeën 9:11 wordt het

duidelijk gemaakt: "Maar Christus, opgetreden als hogepriester der goederen, die gekomen zijn." Vergeving en reiniging en een relatie met God zijn al mogelijk door Jezus Christus en het oude verbond heeft afgedaan omdat het nieuwe verbond al tot stand is gekomen. Er zullen nog betere dingen komen (9:28), maar de schrijver benadrukt in hoofdstuk 10 de dingen die Christus al heeft gebracht.

De wet is slechts een schaduw, niet de geestelijke werkelijkheid. "Daarom is zij nimmer in staat ieder jaar met dezelfde offeranden, die onafgebroken gebracht worden, degenen, die toetreden, te volmaken" (10:1). Hoeveel dieren er ook werden gedood, hoeveel water er ook werd gebruikt, de wet kon nooit de vergeving bereiken die het nieuwe verbond nu aanbiedt.

Het woord "volmaakt [volmaken]" kan onwerkelijke ideeën oproepen. Geloof in Christus maakt de mensen niet moreel volmaakt. Wij blijven zondigen, en wij schieten nog steeds te kort in hetgeen wij dienen te zijn. Het Griekse woord kan ook worden vertaald met "volledig" en wellicht is dat een betere vertaling. Wij worden volledig vergeven door Christus, volledig gereinigd en zijn derhalve volmaakt [volledig] geschikt bevonden om God te aanbidden, volmaakt [volledig] in staat om een relatie met Hem te hebben.

De context laat zien wat de schrijver in gedachten heeft: het verwijderen van zonde (vers 4) en een gereinigd geweten (vers 2), zodat wij God kunnen benaderen om Hem te aanbidden (vers 1b). De schrijver lijkt al deze dingen te beschouwen als te behoren tot hetzelfde basis-idee. Het oude verbond kon vergeving uitbeelden, maar kon haar niet bereiken.

Indien de wet de mensen geschikt kon maken voor aanbidding, dan zou er geen noodzaak meer zijn voor offers. Als de offers konden bereiken wat zij afbeeldden, "zou het offeren daarvan niet opgehouden zijn? Want degenen, die de dienst verrichten, zouden na eenmaal gereinigd te zijn, generlei besef van zonden meer hebben gehad" (vers 2). De logica is de volgende: Als de offers de mensen volledig geschikt hadden gemaakt voor aanbidding [het verrichten van de dienst], dan zouden er geen verdere offers nodig zijn. Het volk zou niet langer een schuldig geweten hebben, en zou geen noodzaak meer voelen om offers te brengen (althans geen zondoffers).

De wet was niet afdoende, en de schrijver doelt erop dat het nieuwe verbond geeft wat het oude niet kon: een rein geweten. Door geloof in de afdoendheid van Christus' offer, voelen wij ons niet schuldig. Wij voelen ons integendeel vergeven, gereinigd, en door God aanvaard. In plaats van buitengesloten te zijn van het heiligdom, worden wij uitgenodigd om er binnen te gaan.

De schrijver vat dan de bewijzen tegen het systeem van het oude verbond samen: De offeranden "brachten," in plaats van het volk te reinigen "ieder jaar de zonden in gedachtenis, want het is onmogelijk, dat het bloed van stieren of bokken zonden zou wegnemen" (verzen 3-4). Een fysieke substantie, zoals bloed, kan geen geestelijke vlekken verwijderen. Het oude verbond was ontworpen om vergeving af te beelden, niet om die werkelijk te schenken.

De zonden van de oudtestamentische heiligen werden, natuurlijk, vergeven, maar dit geschiedde op basis van geloof en de genade van God, niet omdat zij een voldoende grote prijs ervoor hadden betaald of het hadden ver-

diend. Vergeving was beschikbaar, maar niet door het oude verbond. De offers bezaten een schaduw van vergeving - zij spraken over vergeving en beeldden vergeving uit - maar ze vormden niet de weg waarlangs vergeving werkelijk komt.

Christus is het antwoord

De schrijver begint vers 5 met het woord "daarom," dit betekent "om hetgeen ik zojuist heb gezegd." In dit geval mogen wij het als volgt weergeven: "Omdat het oude verbond geen vergeving kon schenken, kwam Christus in de wereld en zei ..." en dan volgt een aanhaling uit de Griekse versie van Psalm 40:7-8:

"Slachtoffer en offergave hebt Gij niet gewild, maar Gij hebt Mij een lichaam bereid; in brandoffers en zondoffers hebt Gij geen welbehagen gehad. Toen zeide Ik: zie, hier ben Ik - in de boekrol staat van Mij geschreven - om uw wil, o God, te doen" (Hebr. 10:5-7).

In deze psalm heeft de schrijver een van verscheidene Oudtestamentische passages gevonden, die een voorafschaduwing geven van het einde van het systeem van de offers. Hij herformuleert de psalm om dit punt te benadrukken, en hij begint door de aanduiding "ten eerste [in de aanhef]" te geven aan een punt waar hij gauw weer naartoe zal terugkeren: "In de aanhef zegt hij, 'Slachtoffers en offergaven, brandoffers en zondoffers, hebt Gij niet gewild, noch daarin een welbehagen gehad'" (vers 8)

En om een ander punt te benadrukken, voegt hij een extra commentaar in: "hoewel zij naar de wet gebracht worden" (vers 8). De schrijver scheidt een contrast tus-

sen wat de wet verlangde en wat God uiteindelijk wilde. (Jer. 7:22-23 bevat een overeenkomstig contrast). God gaf de wet niet als een permanent ideaal, maar als een tijdelijk systeem dat de weg zou bereiden voor de werkelijkheid, die Christus is. De wet van het oude verbond was niet het laatste woord over wat God wilde.

Wat wilde Hij? Vers 9 zegt: "Zie, hier ben Ik om uw wil te doen." God wilde dat de mensen Hem gehoorzaamden - maar alleen Christus deed dat volkomen. De vroege kerk begreep blijkbaar dat deze psalm een Messiaanse psalm was omdat Jezus de woorden ervan vervulde op een wijze waarop geen enkele psalmist dit kon.

Dan komt een krachtige conclusie: "Hij heft het eerste op, om het tweede te laten gelden" (vers 9). Wat is het "eerste"? In de directe context gaat het over slachtoffers en offergaven, maar onze schrijver heeft het woord "eerste" ook vijf keer gebruikt om te verwijzen naar het oude verbond. Het verbond met zijn offers en rituelen is aan de kant gezet.

En wat laten gelden? Het doen van de wil van God. Het woord "laten gelden" werd ook gebruikt met betrekking tot verbonden, en het woord "tweede" werd ook gebruikt met betrekking tot het nieuwe verbond (8:70). Onze schrijver maakt hier een literaire parallel, waarbij hij Psalm 40 gebruikt als een miniatuur beeld van de veranderingen van verbonden. Omdat het oude verbond geen vergeving kon bereiken, zei Christus, weg met het oude en laat het nieuwe gelden! Het nieuwe verbond gevestigd door de gehoorzaamheid van Jezus Christus. Hij is het antwoord op de tekortkomingen van het oude verbond.

Vers 10 begint met, "Krachtens die wil..." Over wiens wil hebben wij het hier - de wil van God, of de bereidheid van Christus om eraan te gehoorzamen? Het is niet duidelijk; misschien heeft de schrijver deze tweeslachtigheid laten bestaan omdat beide betekenissen waar zijn. Aangezien Christus Zijn wil gelijk maakte aan die van God, hebben Zij dezelfde wil. Het is door Gods keuze en door Christus' gehoorzaamheid, dat "Wij eens voor altijd geheiligd zijn door het offer van het lichaam van Jezus Christus."

Wij zijn geheiligd - dit is een andere manier om de resultaten van het nieuwe verbond aan te geven. Onze zonden zijn verwijderd, ons bewustzijn is gereinigd, en wij zijn geheiligd, derhalve kunnen wij tot God komen om Hem te aanbidden. Hoe komt dit tot stand? Door het offer van Jezus Christus - een offer waarbij zowel Zijn wil als Zijn lichaam waren betrokken, zowel Zijn verstand als Zijn vlees. En verder, doen we de wil van God wanneer wij dit aanvaardden als ons middel tot heiliging.

Jezus overbrugt de kloof tussen hemel en aarde, tussen geest en materie, op een wijze waarop niets anders het kan doen. Alleen Hij kon op aarde een offer brengen dat in de hemel aanvaardbaar was. Het vlees en bloed van Zijn lichaam verschilde niet van het vlees en bloed van welke ander gekruisigde mens dan ook, maar het was afdoende voor onze heiliging en voor onze vergeving omdat Jezus volmaakt gehoorzaam was, omdat er in die persoon een volmaakte wil aanwezig was.

Mensen zijn zowel fysiek als geestelijk, en wij zondigen in het vlees en in gedachten. De verlossing die wij hebben in Christus verlost onze lichamen en ons verstand, door beiden te heiligen voor de ware aanbidding van

God. Wij zijn niet gered door een puur fysiek offer, noch door een puur geestelijk offer. Een fysiek lichaam moest bereidwillig worden gegeven, omdat het geestelijke offer tot uitdrukking diende te worden gebracht in de fysieke wereld.

In Christus, zijn wij ervan verzekerd dat wij volledig verlost zijn. Zijn wil en Zijn lichaam werden voor ons gegeven, en het was volledig afdoende, eens en voor altijd.

Voor eeuwig volmaakt

Onze aanvaarding door God hangt niet af van het verrichten van rituelen (oude noch nieuwe) - zij hangt af van wat Christus al heeft gedaan, en zij is daarom gegarandeerd.

Dit wordt gecontrasteerd met het niet afdoende werk verricht door de priesters van het oude verbond: "Voorts staat elke priester dagelijks in zijn dienst om telkens dezelfde offers te brengen, die nimmer de zonden kunnen wegnemen" (vers 11). Was dit een oefening in nuttelosheid? Nee, het was een afbeelding, een toneelspel dat waard was om te herhalen totdat Christus het vervulde.

"Deze [Christus] echter is, na een offer voor de zonden te hebben gebracht, voor altijd gezeten aan de rechterhand van God" (vers 12). De Levitische priesters stonden terwijl zij hun werk deden; Christus is in staat te gaan zitten (figuurlijk gesproken) omdat Zijn werk nu volbracht is. In de toekomst zal er weer werk zijn (vers 13), maar nu mag Hij zitten, "Want door één offerande heeft Hij voor altijd hen volmaakt, die geheiligd worden" (vers 14).

Het werk van heiliging is gedaan (vers 10), en wordt nog steeds gedaan (vers 14). Christus werkt nog steeds in onze levens, maar het werk wordt gedaan op basis van het offer dat eens en voor altijd werd gebracht. Hij heeft ons volledig gereinigd, ons geschikt gemaakt om in Gods nabijheid te vertoeven. Dat verandert niet.

Als bewijs haalt hij Jer. 31:33 weer aan, de profetie over het nieuwe verbond: "Maar dit is het verbond, dat Ik met het huis van Israël sluiten zal na deze dagen, luidt het woord des Heren: Ik zal mijn wet in hun binnenste leggen en die in hun hart schrijven" (Hebr. 10:16). Dat is het werk dat nu plaatsvindt doordat wij "geheilig worden."

Dan springt de schrijver naar het laatste gedeelte van Jer. 31:34: "En Hij voegt toe: 'Hun ongerechtigheid zal Ik vergeven en hun zonde niet meer gedenken'" (Hebr. 10:17). En hij trekt dan deze conclusie: "Waar voor deze dingen vergeving is geschonken, is geen zondoffer meer (nodig)" (vers 18).

Dit is het grote sluitstuk: Onze zonden zijn vergeven; er is geen noodzaak meer voor zondoffers. Voor ons, lijkt dat een kleinigheid, een anticlimax, iets dat wij als vanzelfsprekend beschouwen. Maar voor onze schrijver is dit een belangrijk punt, het punt waarop hij vier hoofdstukken lang heeft gehamerd. Het systeem van offers is niet meer nodig. Het oude verbond is afgeschaft. Het was nooit doeltreffend, en Christus heeft ons ervan bevrijd.

Kennelijk vond het lezerspubliek van Hebreëen het systeem van offers aantrekkelijk. Het was een door God gegeven patroon voor aanbidding, en het volk zag geen

enkele noodzaak om het op te geven. Zelfs als God andere vormen van aanbidding toestond, zou het dan toch niet beter zijn om aan het originele plan vast te houden? Zou dit ons er niet van verzekeren dat wij iets doen dat aangenaam is voor God?

Nee, zo legt onze schrijver uit. God houdt thans niet noodzakelijkerwijs van wat Hij eeuwen geleden bevolen heeft. Hij hield er niet van ten dage van Jeremia en ook niet toen Psalm 40 werd geschreven. De wet was goed voor een bepaalde tijd, maar haar tijd is verleden tijd.

In de vroege kerk, toen Joodse mensen voor het eerst in Jezus geloofden als de Messias, bleven velen van hen deelnemen aan de tempelrituelen, zowel in persoon als door de offergaven die werden opgehaald in de synagogen. In het begin leek dit onschuldig, en de mensen mochten deze gebruiken blijven voortzetten.

Maar, toen de tijd voortschreed werd duidelijk dat de rituelen een tegenstrever van Christus werden. Zij waren een vijand van het geloof. Mensen zochten zekerheid in de rituelen, en niet in Christus. In hun gedachten was hun relatie met God gedeeltelijk gebaseerd op hun deelname aan de rituelen. Zij dachten waarschijnlijk: Maakt dit ons niet gehoorzamer, meer aangenaam voor God? Zelfs wanneer het hen vrijstond de wetten al of niet te houden, zou het dan niet beter zijn om hen te blijven houden? En zijn zij die de wetten blijven houden niet beter dan zij die dat niet doen? De rituelen konden gemakkelijk leiden tot een houding van (ver)oordelen.

Dus beargumenteert onze schrijver hoofdstuk na hoofdstuk, dat de rituelen in onbruik geraakte afbeeldingen zijn. Dit is niet de betere weg - dit is de mindere weg.

Met rituelen kun je niets bereiken. Onze positie bij God is gebaseerd op wat Christus heeft gedaan, en Hij heeft het oude verbond opzij gezet.

Heel het boek door, wordt Christus vergeleken met de verschillende aspecten van het oude verbond, en Christus is altijd beter. Wil de schrijver dat zijn mensen deelnemen aan de offers en de rituelen? Ongetwijfeld niet! Geeft hij hen de opdracht om er mee te stoppen? Nee, niet direct, maar hij wil welhaast zeker dat zij zelf tot die beslissing komen.

Wat hij hen opdraagt is dat zij naar Jezus moeten kijken. De rituelen van het oude verbond zijn niet effectief. Het zijn schaduwen - afbeeldingen. Jezus is de werkelijkheid, en Hij is volledig afdoende. Er bestaat geen behoefte meer aan verouderde rituelen. Zij zijn ook geen kenmerk van een beter christendom - zij vormen een onnodige last die ons zicht op Christus kan belemmeren.

Praktische aansporingen

De Brief aan de Hebreeën is een praktisch boek. Na zo'n beetje elk hoofdstuk met doctrinaire uitleg, komt de schrijver met een "daarom," en legt uit hoe de gelovigen zouden moeten reageren op de waarheid over Christus. Na diverse punten uit het boek zegt de schrijver: "Daarom, laat ons dit of dat doen."

In 10:19, na enkel hoofdstukken vol doctrinaire zaken, komt de schrijver met een aansporing. Deze vormt het hoogtepunt van het boek. Het zijn vijf aansporingen. Aangezien het oude verbond afgeschaft is, en aangezien wij in Christus vergeven zijn, wat moeten wij dan doen?

De schrijver begint de aansporingen met in herinnering te brengen dat wij twee heel belangrijke voordelen hebben in Christus:

1) "Wij dan, broeders, bezitten de volle vrijmoedigheid om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus" en

2) "Wij hebben een grote priester over het huis Gods" (verzen 19-21). Aangezien wij die twee voordelen hebben, zegt hij:

1) "Laten wij toetreden tot God met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs" (vers 22). Wij dienen de reiniging die Christus ons heeft gegeven te accepteren en te gebruiken voor haar doel: dat we dichter naderen tot God. De rituelen van het oude verbond drukken scheiding van God uit; de komst van Jezus Christus benadrukt de benaderbaarheid van God.

2) "Laten wij de belijdenis van hetgeen wij hopen onwankelbaar vasthouden" (vers 23). Christus is getrouw jegens ons, dus moeten wij getrouw zijn jegens Hem, Hem centraal stellend in onze gedachten.

3) "Laten wij op elkander acht geven tot aanvuring van liefde en goede werken" (vers 24). Let op de nadruk. Het is niet zo dat iedereen goed moet doen. Dat is wel waar, maar de nadruk ligt hier op het aanvuren van anderen om goed te doen. En niet alleen anderen aansporen, maar ook er over nadenken hoe wij dat beter zouden kunnen doen. De goede werken zullen vermenigvuldigd worden. Onze relatie met God zal resultaten opleveren door de wijze waarop wij met elkaar omgaan.

4) "Wij moeten onze eigen bijeenkomst niet verzuimen" (vers 25). Het lijkt erop dat in de eerste eeuw diverse Joodse christenen niet langer bijeenkwamen. Wellicht werden zij door de Joodse samenleving onder druk gezet. Misschien waren zij teleurgesteld dat Christus nog niet was teruggekeerd. Misschien hadden zij het gevoel dat het christendom een "heidense" godsdienst was. Zij waren meer geïnteresseerd in hun Joodse onderscheidende kenmerken dan in Christus. Derhalve maant de schrijver aan: Geef niet op! Als jullie niet samenkomen kunnen jullie geen liefde tonen.

5) "Laten wij elkander aansporen" (vers 25). Herhaling legt nadruk. De Joodse christenen uit de eerste eeuw dienden elkaar aan te moedigen; wederzijdse aanmoediging helpt iedereen om in het geloof te blijven.

Dit advies is ook vandaag nog geldig. Wij moeten elkaar aanmoedigen in het geloof, en in het doen van goede werken - "al te meer daar gij de Dag ziet naderen."

Christus zal wederkeren, en wij zullen rekenschap moeten geven over het feit hoe wij gehoor hebben gegeven aan Zijn boodschap, over wat voor ons het allerbelangrijkste was. Hij zal "behoudenis brengen aan hen die Hem verwachten" (9:28) - en Hem niet alleen verwachten, maar bovendien werkzaam zijn in geloof.

